

थिमी टाइम्स

THIMI TIMES WEEKLY

थिमी टाइम्स

साप्ताहिक

वर्ष १९ अङ्क ०४ ने.सं. ११४५ गुलागा चतुर्थी साउन २८ गते बुधवार, २०८२ 13 Aug., 2025, Wednesday पृष्ठ ८ मूल्य रु १०/-

जनताको मौलिक अधिकारमाथि बढ्दो खतरा नेतृत्वको नियन्त्रणवादी प्रवृत्ति प्रति गहिरो चिन्ता !

काठमाडौं । नेपालमा हालको राजनीतिक वातावरणमा सत्तारूढ कम्युनिष्ट नेतृत्व जनआवाज, आलोचना, र असहमतिको स्वरप्रति क्रमशः असहिष्णु हुँदै गएको स्पष्ट देखिन्छ । प्रधानमन्त्री तथा एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीको नेतृत्वमा रहेको वर्तमान सरकारले पुनः नागरिकको गोपनीयता, अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता, र सूचनाको हकमा प्रत्यक्ष हस्तक्षेप गर्ने प्रवृत्ति नैतिहरू अधि सारिरहेको छ । यस प्रकारका कदमहरू केवल राजनीतिक वृत्तमै सीमित नभई व्यापक नागरिक समाजमा समेत गहिरो चिन्ता, असन्तोष, र अविश्वासको कारण बनेका छन् । ऐतिहासिक दृष्टिकोणले हेर्दा, ओलीको दोस्रो प्रधानमन्त्रीकालमा पनि यस्तै प्रवृत्ति प्रयासहरू

देखिएका थिए—नागरिकको टेलिफोन वार्ता रेकर्ड गर्ने, सामाजिक सञ्जालमा अभिव्यक्ति नियन्त्रण गर्ने, र अनलाइन गतिविधिमा निगरानी राख्ने उद्देश्यका साथ विधेयक प्रस्तावित गरिएको थियो । तीव्र जनविरोध, नागरिक समाजको सक्रिय प्रतिरोध, र सञ्चारमाध्यमको आलोचनाको दबावपछि सो विधेयक तत्काल स्थगित गरिएको थियो । यद्यपि

हाल मन्त्रिपरिषद् कार्यालयद्वारा सार्वजनिक सुभावाका लागि ल्याइएको नयाँ प्रस्तावले त्यही मानसिकता र उद्देश्यको पुनरावृत्ति गर्ने संकेत दिएको छ, जसलाई निरंकुश शासनको प्रवृत्ति र जनसत्तन्त्रताप्रति गहिरो अविश्वासको प्रमाणका रूपमा लिइएको छ । राजनीतिक विश्लेषकहरूको धारणा छ कि यस्ता कानुनी पहलहरू केवल प्रशासनिक वा नीति-स्तरका कागजात मात्र होइनन्—यी सत्ताधारी नेतृत्वको मानसिक संरचना, शक्ति-केन्द्रित शासनशैली, र नागरिकप्रतिको दृष्टिकोणका प्रत्यक्ष प्रतिबिम्ब हुन् । पछिल्ला दशकमा कम्युनिष्ट दलहरूको आन्तरिक लोकतन्त्र क्रमशः कमजोर हुँदै गएको छ; दलभित्र आलोचना सहने संस्कार ह्रास हुँदै गएको छ; र संस्थागत बहस-विमर्शको स्थानमा एकल नेतृत्वको आदेशलाई अन्तिम सत्यका रूपमा स्वीकार्ने प्रवृत्ति गहिरो रूपमा स्थापित भएको छ । यसले निर्णय प्रक्रियालाई सानो घेरामा सीमित पारेर नीतिगत पारदर्शिता र जनवैधतामा

प्रतिकूल असर पारेको छ । यद्यपि एमाले, माओवादी केन्द्र, र अन्य कम्युनिष्ट दलहरूले आफ्ना आधिकारिक दस्तावेजमा लोकतान्त्रिक मूल्य, समाजवाद, र जनवादका सिद्धान्त औपचारिक रूपमा समावेश गरेका छन्, व्यवहारमा भने नागरिकको आलोचनात्मक स्वरलाई दमन गर्ने प्रवृत्ति निरन्तर बलियो बन्दै

गएको छ । शक्तिशाली सरकार गठन भएको १३ महिना बितिसक्दा पनि सत्तारूढ नेपाली कांग्रेस र नेकपा एमाले संविधान संशोधनको विषयमा स्पष्ट धारणा बनाउन असफल देखिएका छन् । प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको नेतृत्वमा गठित सरकारले संविधान कार्यान्वयनको एक दशकपछि उत्पन्न चुनौती र जटिलता समेट्ने गरी समयानुकूल संशोधन गर्ने एजेन्डा बोकेको थियो । तर, सरकार गठनदेखि हालसम्म न त संवैधानिक चुनौतीको समग्र समीक्षा गरिएको छ, न त संशोधनका बुँदामाथि औपचारिक छलफल नै सुरु भएको छ । नेपाली कांग्रेसले असार महिनाको केन्द्रीय कार्यसमिति बैठकबाट संविधान संशोधनको

३१ औं विश्व आदिवासी दिवस विविध कार्यक्रमसहित सम्पन्न

काठमाडौं । ३१औं विश्व आदिवासी दिवस नेपालमा विविध कार्यक्रमसहित भव्य रूपमा मनाइएको छ । नेपालका आदिवासी जनजातिहरूको छाता संगठन नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघको आयोजनामा काठमाडौंमा आयोजित विशेष समारोहमार्फत दिवस मनाइएको हो । “प्राकृतिक स्रोत, जल, जमिन र जङ्गलमाथि आदिवासी जनजातिको अधिकार सुनिश्चित गर, यूएनडिप र आईएलओ १६९ सम्बन्धी सर्वोच्च अदालतको निर्देशनात्मक आदेश कार्यान्वयन गर” भन्ने मूल नाराका साथ दिवस मनाइएको महासंघले जनाएको छ । समारोहमा महासंघका अध्यक्ष गेल्जे लामा शेर्पाले

जमिन र जङ्गलमाथि आदिवासी जनजातिको अधिकार सुनिश्चित गर, यूएनडिप र आईएलओ १६९ सम्बन्धी सर्वोच्च अदालतको निर्देशनात्मक आदेश कार्यान्वयन गर” भन्ने मूल नाराका साथ दिवस मनाइएको महासंघले जनाएको छ । समारोहमा महासंघका अध्यक्ष गेल्जे लामा शेर्पाले

“प्राकृतिक स्रोत, जल,

बाँकी पेज ७ मा

थिमीबासीलाई पनि निःशुल्क रगत

भक्तपुर । मध्यपुर थिमि नगरपालिकाले नगरबासीका

सुरेन्द्र श्रेष्ठ र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी भक्तपुर शाखाका

लागि निःशुल्क रगत तथा रक्ततत्व सेवा निरन्तर प्रदान गर्ने भएको छ । सोमबार नेपाल रेडक्रस सोसाइटी भक्तपुर शाखासँग सम्झौता नविकरण गर्दै नगरपालिकाले सेवा निरन्तरताको घोषणा गरेको हो ।

सभापति परशुराम पाण्डेले हस्ताक्षर गरेका छन् । सम्झौता अनुसार, नगरबासीहरूले अब भक्तपुरस्थित रेडक्रस रक्तसञ्चार सेवा केन्द्रबाट निःशुल्क रगत तथा रक्ततत्व प्राप्त गर्न सक्नेछन् । सेवा प्रदान गरेबापत लाग्ने

सम्झौतामा नगरप्रमुख

बाँकी पेज ७ मा

नगदेशमा भैलः प्याखँको तान्त्रिक नृत्यसँगै लाय्कू भैलको प्रदर्शन सुरु

भक्तपुर । मध्यपुर थिमिको नगदेशमा १२ वर्षपछि तान्त्रिक विधिविधानसहितको भैलः प्याखँ (भैरव नाच) सोमबार रातिबाट सुरु भएको छ । परम्पराअनुसार गाईजात्राको भोलिपल्ट अर्थात् भाद्र कृष्ण द्वितीया (गुलागा

द्वितीया) देखि पञ्चमीसम्म चार रातसम्म भैरव, महाकालीलग (पयतका देवीदेवताका नाच प्रदर्शन गरिन्छ । यस वर्ष नगदेशमा श्री नगदेश ऐतिहासिक सांस्कृतिक भैलः पुचःको आयोजनामा ता

न्त्रिक शैलीमा भैलः प्याखँ प्रस्तुत गरिएको हो । भैलः प्याखँमा न्हापाँ र लिपाँ गरी दुई जना भैलः, दुई जना दाँगी र एक जना ज्यापुंगको भेषमा नाचिने परम्परा छ । धाँ, मुहाली लगायतका बाजागाजा र सहयोगीहरू समेत गरी करिब १०० जना सक्रिय रूपमा सहभागी छन् ।

गुरुवार राति सम्पन्न मूल तान्त्रिक अनुष्ठान अन्तर्गत, चार देवगण—न्हाप भैल, लिपा भैल, न्हाप दायगी र लिपा दायगी—लाई औपचारिक रूपमा प्राण प्रतिस्थापन गरिएको हो । यस प्रक्रियामा नासः पूजा कोठाबाट विशिष्ट तान्त्रिक विधिबाट

बाँकी पेज ७ मा

सरकारको १३ महिना, संविधान संशोधनमा कांग्रेस-एमाले मौन

काठमाडौं । शक्तिशाली सरकार गठन भएको १३ महिना बितिसक्दा पनि सत्तारूढ नेपाली कांग्रेस र नेकपा एमाले संविधान संशोधनको विषयमा स्पष्ट धारणा बनाउन असफल देखिएका छन् । प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको नेतृत्वमा गठित सरकारले संविधान कार्यान्वयनको एक दशकपछि उत्पन्न चुनौती र जटिलता समेट्ने गरी समयानुकूल संशोधन गर्ने एजेन्डा बोकेको थियो । तर, सरकार गठनदेखि हालसम्म न त संवैधानिक चुनौतीको समग्र समीक्षा गरिएको छ, न त संशोधनका बुँदामाथि औपचारिक छलफल नै सुरु भएको छ । नेपाली कांग्रेसले असार महिनाको केन्द्रीय कार्यसमिति बैठकबाट संविधान संशोधनको

उद्देश्यसहित कार्यदल गठन गर्ने निर्णय गरेको थियो । तर, निर्णय भएको एक महिना बितिसक्दा पनि कार्यदल गठनको प्रक्रिया अगाडि बढेको छैन । बैठकले पार्टीभित्र छलफल गर्ने, अन्य दल, विज्ञ र नागरिक समाजसँग संवाद गर्ने जिम्मेवारी कार्यदललाई दिने निर्णय गरेको थियो । यता सत्ताको नेतृत्व गरिरहेको नेकपा एमालेले भने संविधान संशोधनको विषयमा कुनै औपचारिक निर्णय लिएको देखिएको छैन । कांग्रेसका प्रमुख सचेतक श्यामकुमार घिमिरेका अनुसार संविधान संशोधनका लागि दुवै दलको सहमति आवश्यक छ । “कार्यदल गठन गर्नका लागि एक पक्षीय निर्णयले हुँदैन । प्रध

तर, एमालेका प्रमुख सचेतक महेश बत्तौलाको भनाइमा संविधान संशोधनको प्रक्रिया तत्काल अधि बढ्ने सम्भावना छैन । उनले प्राविधिक कठिनाइ र संसद्मा दुईतिहाइ बहुमत नपुग्ने कारण देखाउँदै संशोधन प्रक्रिया रोकिएको संकेत दिए । “गणितले साथ दिँदैन, यही प्रमुख कारण हो,” उनले भने । यसैबीच प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेकपा (माओवादी केन्द्र) का अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ले संविधान संशोधनका लागि आवश्यक बहुमत जुटाउने दावी गरेका छन् । असार ३० गते प्रतिनिधिसभाको बैठकमा बोल्दै उनले संशोधनको अग्रगामी स्वरूप, निर्वाचन प्रणाली, प्रदेशको नाम र सीमाना तथा पहिचानजस्ता विषय सम्बोधन

बाँकी पेज ७ मा

ADMISSION OPEN BBS
Affiliated to Tribhuvan University

JAN ADARSHA CAMPUS

Shankhadhar Chowk, Madhyapur Thimi-4 Bhaktapur, Nepal, ☎:01-5093033

राष्ट्रिय बाल सहभागिता दिवसमा स्वास्थ्य मन्त्रीसँग बालबालिकाको अन्तरक्रिया

भक्तपुर । राष्ट्रिय बाल सहभागिता दिवसको अवसरमा भक्तपुरमा आयोजित एक कार्यक्रममा बालबालिकाले वागमती प्रदेशका स्वास्थ्य मन्त्री किरण थापासँग बालअधिकार, स्वास्थ्य सेवा र विद्यालय नर्स कार्यक्रमबारे खुला अन्तरक्रिया गरेका छन् ।

मध्यपुरथिमि नगरपालिका-९, स्थित राधेराधेमा कन्सोर्टियम नेपालको आयोजनामा र सिभिसीको सहयोगमा सम्पन्न ‘बालबालिकासँग मन्त्री’ कार्यक्रममा बालबालिकाले सिधै मन्त्री थापासँग बालअधिकारका विषयमा जिज्ञासा राखेका हुन् ।

बालअधिकारको सुनिश्चितता, विद्यालयमा स्वास्थ्य सेवा तथा बालविवाहजस्ता विषयमा बालबालिकाले सशक्त आवाज उठाएका थिए। सिम्न सापकोटाले विवाह

को न्यूनतम उमेर घटाउने प्रस्तावबारे प्रश्न गर्दै बालविवाहको सन्दर्भ उठाइन् भने अर्की बालिका पुष्पा आलेमगरले विद्यालय नर्स कार्यक्रमको अवस्थाबारे जिज्ञासा व्यक्त गरिन्। अन्य बालबालिका कविराज थापा, भूमिका शाही, रञ्जिता थापा, सन्जिता थापामगर, कृष्ण दाहाललगायतले पनि स्वास्थ्य र अधिकारका विषयमा प्रश्नहरू गरे।

बालबालिकाको जिज्ञासाको उत्तर दिँदै मन्त्री थापाले सरकारले बालविवाहलाई कहिल्यै प्रोत्साहन नगरेको स्पष्ट पार्दै विवाहको उमेर २० वर्ष नै कायम रहेको जानकारी दिए। “सरकार बालबालिकाको स्वास्थ्यप्रति गम्भीर छ,” मन्त्री थापाले भने, “त्यसैले ‘एक विद्यालय, एक नर्स’ कार्यक्रमअन्तर्गत हाल सम्म ६० प्रतिशत विद्यालयमा नर्सको व्यवस्था गरिसकिएको छ। चालू आर्थिक वर्षभित्र सबै सामुदायिक विद्यालयमा नर्सको व्यवस्था गरिनेछ।”

स्वास्थ्य र शिक्षालाई सरकारले उच्च प्राथमिकतामा राखेको बताउँदै मन्त्री थापाले विद्यालयमै स्वास्थ्य सेवा पुऱ्याउने लक्ष्यमा सरकार अग्रसर रहेको बताए।

कार्यक्रममा सहभागी बालबालिकाले बालविवाह, विद्यालय स्वास्थ्य सेवा, अधिकारको पहुँचलगायत विषयमा सरकारको नीति र कार्यान्वयनबारे गहिरो चासो व्यक्त गरेका थिए। बालबालिकाले आफ्ना माग तथा सुझावसहित तयार पारेको ज्ञापनपत्र समेत मन्त्री थापालाई बुझाइएको थियो।

कन्सोर्टियम नेपालका महासचिव अनिता पाण्डेले बालबालिकाका आवाज सिधै नीति निर्माण तहसम्म पुर्याउने उद्देश्यले यस्तो कार्यक्रम आयोजना गरिएको जानकारी दिइन्। उनले बालबालिकासँग मन्त्री र सांसदहरूको अन्तरक्रिया नियमित रूपमा गराउने प्रयास भइरहेको उल्लेख गरिन्।

साउन २५ गतेलाई ‘राष्ट्रिय बाल सहभागिता दिवस’का रूपमा मनाउने चलन २०५८ सालदेखि सुरु गरिएको हो। सो वर्ष सर्वोच्च अदालतले बालबालिकाले संघसंस्था खोल्न पाउने अधिकारलाई कानुनी मान्यता दिएको सम्झनामा यो दिवस मनाइँदै आएको छ।

१२ वर्षपछि भक्तपुरमा चण्डेश्वरी अजिमाको भव्य जात्रा सम्पन्न

भक्तपुर । भक्तपुर नगरपालिकाको वडा नं. ५ स्थित ऐतिहासिक चण्डेश्वरी मन्दिरबाट सुरु भएको १२ वर्षे चण्डेश्वरी अजिमाको जात्रा गत सोमबार धुमधामका साथ सम्पन्न भएको छ । प्रत्येक १२ वर्षमा एक पटक गरिने यो विशेष जात्रा यस वर्ष पनि भव्य रूपमा मनाइएको हो ।

धातुबाट निर्मित चासुः अजिमाको प्रतिमा सानो खटमा राखी नगर परिक्रमा गरिने परम्परा अनुसार चापको काठबाट बनेको, अस्त्र-शस्त्रधारी, मयूरवाहिनी चण्डेश्वरी देवीको मूर्तिलाई नगर घुमाइएको थियो । परिक्रमा सापारूको भोलिपल्ट गरिने चलन अनुसार यो जात्रा आयोजना गरिएको हो ।

जात्रा दिउँसो २ बजे मन्दिरबाट सुरु भई क्रमशः क्वाछें, पाँचतल्ले मन्दिर, गहिटी, नासमना, भार्वाचो हुँदै दरबार स्क्वायरसम्म पुगेको थियो । त्यसपछि गाईजात्राको रूट

हुँदै राति मन्दिरमै जात्रा समापन गरिएको चण्डेश्वरी मचा खलका अध्यक्ष विजयराम माकले जानकारी दिए ।

नगर परिक्रमा गर्ने क्रममा परम्परागत बाजागाजासहित जात्रालुहरूको विशाल सहभागिता रहेको थियो । जात्रामा अग्रभागमा ज्योतिर्मय सुकुन्दा, धाँ बाजा, दाफा भजन, बासुरी र धिमे बाजाहरू, खत र भजनका समूहहरूले नगरको वातावरणलाई भक्तिमय बनाएका थिए ।

१२ वर्षे जात्रा व्यवस्थापन समितिका संयोजक सानुलाल त्वानाबासुले जात्रामा हजारौं भक्तजनको उपस्थिति रहेको र सम्पूर्ण नगर जात्राको दृश्यावलोकनका लागि भरिभराउ भएको जानकारी दिए ।

स्थानीय वृद्ध कृष्ण कमाचार्यका अनुसार २०४२ सालमा मन्दिरको पुनःनिर्माणपछि पहिलोपटक यो जात्रा सुरु गरिएको थियो ।

जेभ्यू विश्वविद्यालयका स्वयंसेवकद्वारा सूचना प्रविधि शिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन

काठमाडौँ । दक्षिण कोरियाको जेभ्यू राष्ट्रिय विश्वविद्यालय (बम्वग ल्वतप्यलर्वा ग्लप्खभच) कप्तथ) का १२ सदस्यीय स्वयंसेवक टोली हाल नेपालमा सूचना प्रविधि शिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेका छन्। वर्ल्ड फ्रेन्ड्स कोरिया (ईए) कार्यक्रम अन्तर्गत भइरहेको यस पहललाई कोरियाली राष्ट्रिय सूचना समाज संस्था (ल्ह्क) र जेभ्यू विश्वविद्यालयको च्छ्क्भ केन्द्र (क्षेत्रीय नवप्रवर्तन रणनीति शिक्षण केन्द्र) को सहकार्यमा सम्भव भएको हो।

स्नातक तहका कोरियाली विद्यार्थीहरूको नेतृत्वमा सञ्चालित कार्यक्रम साउन ६ गते (जुलाई २१) बाट सुरु भई दुई विद्यालयमा कार्यान्वयन हुँदैछ—महेन्द्र माध्यामिक विद्यालय (साउन ८-१६) र क्रिएटिभ लर्निंग एकेडेमी माध्यामिक विद्यालय (साउन १८-२४)। कार्यक्रम अन्तर्गत आरडुइनो माइक्रोकन्ट्रोलर, एचटीएमएल र पाइथनमा प्रयोगात्मक कक्षा सञ्चालन भइरहेको छ। विद्यार्थीहरूलाई सर्किट निर्माण, वेब विकास र

प्रोग्रामिङको आधारभूत ज्ञान प्रदान गरिँदैछ। आरडुइनो कक्षामा एलईडी आधारित परियोजनामार्फत विद्युत सर्किट र हार्डवेयर नियन्त्रण सिकाइएको छ। एचटीएमएल तालिममा व्यक्तिगत वेबसाइट निर्माण गराउँदै विद्यार्थीलाई डिजिटल अभिव्यक्तिमा प्रोत्साहन दिइएको छ। हाल पाइथनको आधारभूतदेखि उन्नत तहसम्मका कक्षा सञ्चालन भइरहेका छन्, जसमा प्रोग्रामिङ तर्क, सिंट्याक्स र लघु परियोजनामार्फत गणनात्मक सोच विकास गराइँदैछ।

“यी विद्यार्थीहरूको प्राविधिक सीपमा देखिएको आत्मविश्वास र जिज्ञासा सच्चै प्रेरणादायी छ,” भनिन् टोली नेतृ सुजिन हाना। “ल्ह्क र च्छ्क्भ केन्द्रको सहयोगले हामीलाई विद्यालयको पछाल पारि पुग्ने अवसर दिएको छ—सीप हस्तान्तरण मात्र होइन, संस्कृतिहरूको समझ र मित्रताको पुल निर्माण पनि योगदान पुगेको छ।”

कार्यक्रमकै क्रममा, दुवै विद्यालयसँग सूचना प्रविधि शिक्षामा दीर्घकालीन साझेदारीको उद्देश्यले

समझदारीपत्र (ःयग) मा हस्ताक्षर गरिएको छ। साथै, टोलीले कोरिया नेपाल अस्पतालको अवलोकन भ्रमण गरी कोरियाली सहयोग नियोग (प्ह्क्ष्मृव) का विकास परियोजनाहरूको प्रभावबारे जानकारी लिएको थियो।

यो कार्यक्रमले शिक्षा मार्फत अन्तर्राष्ट्रिय विकासप्रति जेभ्यू राष्ट्रिय विश्वविद्यालयको प्रतिवद्धता दर्शाउनुका साथै, कोरियाली विद्यार्थीलाई फिल्ड-आधारित विश्व शिक्षा अनुभव गर्न सघाएको छ।

“हामी यहाँ सिकाउन आएका थियौं,” एक स्वयंसेवक विद्यार्थी भन्छन्, “तर यहाँका विद्यार्थीहरूको ऊर्जा र उत्साहले हामी पनि धेरै कुरा सिक्नसकेका छौं।” डब्ल्युएफके आईटी स्वयंसेवक कार्यक्रम साउन २७ गते (अगस्ट १२) मा सम्पन्न हुने तय छ। आगामी दिनमा पाठ्यक्रम विकास, अनलाइन परामर्श तथा दीर्घकालीन विद्यार्थी आदानप्रदान कार्यक्रममार्फत सहकार्यलाई निरन्तरता दिने योजना छ।

नीलवाराहीमा जनश्रमदान, सरोकारवालाको बेवास्ता

भक्तपुर । मध्यपुर थिमी नगरपालिका-९ मा अवस्थित नीलवाराही मन्दिर क्षेत्रमा जन श्रमदान अभियान जारी छ । दैनिक सैयौं भक्त(जनले मन्दिर संरक्षणका लागि श्रमदान गर्ने गरेका छन् । महिलाले बोरामा माटो भर्ने र पुरुषले पहिरोलाई रोक्न बासको बार बनाउने काम भइरहेको छ ।

धार्मिक, पुरातात्विक र पर्यावरणीय दृष्टिले अत्यन्तै महत्त्वपूर्ण मानिने नीलवाराही मन्दिर काठमाडौँ उपत्यकाका चार वाराहीमध्ये एक हो । विगत एक दशकदेखि पहिरोको उच्च जोखिममा परेको यो मन्दिर क्षेत्रको संरक्षणमा राज्यको उदासीनता देखिएपछि स्थानीय आफैँ मैदानमा उत्रिएका हुन् ।

१३ औँ हप्तादेखि निरन्तर श्रमदान नीलवाराही क्षेत्र संरक्षण सरोकार समितिका सचिव अनिश वैद्यका अनुसार १३औँ हप्तादेखि श्रमदान जारी छ । ‘स्थानीय, प्रदेश र संघ सरकारले वास्ता नगरेपछि जेठ ३ गतेदेखि जन श्रमदान सुरु गरेका हौं’, वैद्यले भने ।

उनका अनुसार मन्दिर भूकम्पले क्षतिग्रस्त बनेको थियो र पहिरोको कारण भूतै जोखिममा परेको छ । यद्यपि, सम्बन्धित सरकारी निकायहरूले न सहयोग गरेका छन्, न जन श्रमलाई सहज वातावरण दिएका छन् । ‘हजारौँले जन श्रमदान गरेर करोडौँ रकमबराबरको काम गरिसक्यौं, तर अबै अवरोध सिर्जना भइरहेको छ’, वैद्यले भने ।

काममा अनावश्यक अवरोध, सरकारी अस्पष्टता समितिका सहसचिव निशुल प्रजापतिले मन्दिरसम्म पुग्ने बाटो निर्माणका लागि आवश्यक माटो ल्याउने काम रोकिएकोमा नगरपालिकालाई दोष लगाएका छन् । उनका अनुसार स्रोत बन्द भएपछि कामको गति कम भएको छ । ‘माटोको स्रोत बन्द भए पनि जन श्रमदान निरन्तर चलि्रहेको छ । तथापि अबको ४-५ दिनमै नीलवाराही मन्दिरसम्म पुग्ने मुख्य बाटो निर्माण सकिने छ । माटोको स्रोत रोकिए पनि काम रोकिएको छैन’, उनले भने ।

उनले सामाजिक सञ्जालमार्फत माटो सहयोगको आह्वान गरेपछि दैनिक १०-१५ टिप माटो प्राप्त भइरहेकाले काम चलि्रहेको बताए । साथै पानीले माटो बगाउन सक्ने भएकोले ठाउँठाउँमा पाइप राखेर त्यसमा प्लास्टिक हाली पानी जाने निकासको व्यवस्था गरेको उनी बताउँछन् ।

स्थानीय सरकारको प्रतिक्रिया मध्यपुर थिमी नगरपालिकाका उपप्रमुख विजयकृष्ण श्रेष्ठले नगरपालिका जन श्रमदानको विरोधी नरहेको स्पष्ट पारे । ‘समिति(ले देखिने काम गरिरहेको छ । बजेट र प्राविधिक सहयोगको लागि जुटिरहेका छौं’, उनले भने ।

श्रेष्ठका अनुसार नीलवाराही क्षेत्रको संरक्षणका लागि करिब २० करोड रुपैयाँ बजेट विनियोजन भइसकेको छ । त्यस्तै माटो रोकिएको भन्ने आरोपको खण्डन गर्दै उनले भने, ‘माटो नगरपालिकाले होइन, चाँगुनारायण नगरपालिका र जिल्ला समन्वय समितिले रोकेको हो ।’

नीलवाराही मन्दिर क्षेत्रलाई सुरक्षित राख्न जनसमुदायको अग्रसरता प्रशंसनीय छ । तथापि, सरकारी निकायबीचको समन्वय अभाव र अस्पष्टताले संरक्षण अभियानमा अवरोध उत्पन्न भइरहेको छ । मन्दिरको धार्मिक र सांस्कृतिक मूल्यलाई ध्यानमा राख्दै सम्पूर्ण निकायहरू मिलेर यसलाई दीर्घकालीन रूपमा सुरक्षित राख्न स्थानीयले आग्रह गरेका छन् ।

स्थानीय समुदाय र संस्कृतिविद्हरूका अनुसार ‘मैल प्याख’ नाच नगदेशको मात्र नभई समग्र मध्यपुर क्षेत्रमा सांस्कृतिक शुद्धताको परिचायक हो। यसलाई निरन्तरता दिने, ज्ञान-अनुभव हस्तान्तरण गर्ने र नयाँ पुस्तालाई परम्परागत धर्म-संस्कृति प्रतिको चेतना जगाउने पहललाई स्थानीय पुनर्जागरणको एक शास्त्रीय दृष्टान्तका रूपमा लिइएको छ।

सिद्धार्थ साकोसको १७औँ स्थापना दिवस सम्पन्न

भक्तपुर, श्रावण २३ - भक्तपुरको शंखधर चोकस्थित सिद्धार्थ बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडले आफ्नो १७औँ स्थापना दिवस भव्य रूपमा मनाएको छ। कार्यक्रम संस्थाका अध्यक्ष राजेश श्रेष्ठको अध्यक्षतामा सम्पन्न भएको हो भने नेपाल बचत तथा ऋण केन्द्रीय सहकारी संघ (नेफ्सकन) का अध्यक्ष चन्द्र प्रसाद ढकाल प्रमुख अतिथिका रूपमा सहभागी थिए।

२०६६ सालको श्रावण २३ गते तत्कालीन डिभिजन सहकारी कार्यालय भक्तपुरमा दर्ता भई विधिवत रूपमा वित्तीय सेवा सुरु गरेको संस्थाले अहिलेसम्मको १६ वर्षको यात्रालाई सफलता र स्थायित्वका रूपमा चित्रण गर्दै स्थापना दिवस मनाएको हो।

संस्थाले स्थापनाकालदेखि नै सहकारी मूल्य, मान्यता र सिद्धान्तलाई आत्मसात गर्दै सदस्य-केन्द्रित वित्तीय कारोबार गर्दै आएको जनाएको छ। आधुनिक र गुणस्तरीय वित्तीय सेवा प्रदान गर्दै आर्थिक तथा सामाजिक रुपान्तरणमा उल्लेखनीय भूमिका निर्वाह गर्दै आएको संस्थाले पर्यावरणीय क्षेत्रमा समेत योगदान पुऱ्याउँदै आएको बताइएको छ।

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को असार मसान्तसम्म संस्थाको शेयर पुँजी ३ करोड ७७ लाख रुपैयाँ पुगेको छ भने कुल सम्पत्ति ४४ करोड नाघेको छ। हालसम्म संस्थामा १,६४४ जना सदस्य आवद्ध छन्।

सिद्धार्थ साकोसले सदस्यहरूको सुविधाका लागि स्मार्ट बैंकिङ, क्युआर कोड सेवा, ट्याब्लेट बैंकिङ र ई-टेलरजस्ता प्रविधिमैत्री सेवा पनि सञ्चालनमा ल्याएको छ। साथै, विप्रेषण सेवा समेत संस्थाबाट सहज रूपमा उपलब्ध छ। स्थापना दिवसको अवसरमा संस्था सदस्यलाई लक्षित गर्दै मझौला व्यवसाय, घरजग्गा खरिद, शैक्षिक ऋण, हायर पचेज तथा नारी ऋण योजनामा ७.९९ प्रतिशत वार्षिक व्याजदरमा ऋण लगानी गर्ने घोषणा गरिएको छ।

“सामाजिक समृद्धिको साभेदार” भन्ने मूल मन्त्रलाई आत्मसात गर्दै संस्था आगामी दिनहरूमा पनि सदस्य लक्षित कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राख्दै अघि बढ्ने प्रतिवद्धतामा दृढ रहेको जनाएको छ।

कोरियाली द्वीपमा तनाव फेरि बढ्नसक्ने संकेत देखिएको बेला उत्तर कोरियाको चेतावनी सार्वजनिक भएको हो। विगतमा पूर्वराष्ट्रपति युन सुक योलको कार्यकालमा दुई कोरियाबीचको सम्बन्ध अत्यन्तै तनावग्रस्त बनेको थियो। यता उत्तर कोरिया युकेनमा रुसी जातकामपछि, मस्कोकोसँग नजिकिएको छ, जसले क्षेत्रीय सुरक्षा परिदृष्टि भन्न अझै पल्टेको छ।

थिमि टाइम्स साप्ताहिक

– छिमेकी तथा आफना साथीभाइको निन्दा गर्ने बानी परापूर्व कालबाटै मानिसको मनोरंजनको विषय बन्दै आएको छ ।

– प्रेमचन्द

सम्पादकीय

लोकतान्त्रिक आवरणमा निरंकुश अभ्यास : खतराको संकेत

हालैका दिनमा नेपालको राजनीतिक वृत्तमा देखिएका केही निर्णायक कदमहरूले सत्तारूढ नेतृत्वको लोकतन्त्रप्रतिको दृष्टिकोणमा गम्भीर प्रश्न उठाइरहेका छन्। प्रधानमन्त्री तथा एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीको नेतृत्वमा रहेको वर्तम(ान सरकारद्वारा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता, नागरिक गोपनीयता, र सूचनाको हकजस्ता संवैधानिक अधिकारमा हस्तक्षेप गर्ने आशयसहित अगाडि सारिएका प्रस्तावहरू केवल कानुनी बह(सको विषय मात्र होइन—यी एक खतरनाक प्रवृत्तिको संकेत हुन्। समय सन्दर्भमा फर्केर हेर्दा, ओली नेतृत्वको अघिल्लो कार्यकालमै नागरिक टेलिफोन वार्ताको निगरानी, सामाजिक सञ्जालको नियन्त्रण र अनलाइन गतिविधिम(ा निगरानी राख्ने प्रयासहरू गरिएको इतिहास हाम्रो सामु छ। ती कदमहरू तत्क(ालीन जनदबाब र नागरिक समाजको तीव्र प्रतिरोधपछि रोकिए पनि, अहिले मन्त्रिपरिषद् कार्यालयबाट सार्वजनिक भएको नयाँ प्रस्तावले उही प्रवृत्तिको पुनरावृत्ति हुने स्पष्ट संकेत दिएको छ।

राजनीतिक विश्लेषकहरू ठोक्नुवा गर्छन्—यस्ता विधेयक र नीतिहरू कुनै प्राविधिक कार्य होइनन्, बरु शासनशैलीको प्रत्यक्ष अभिव्यक्ति हुन्। खासगरी नेपालका कम्युनिष्ट दलहरूमा देखिएको आन्तरिक लोकतन्त्रको ह्रास, आलोचना नस्वीकार्ने प्रवृत्ति, र निर्णय प्रक्रियामा नेतृत्व केन्द्रित संरचना अहिलेको संकटको जरो बनेको छ। नीतिगत पारदर्शिताको अभावले नागरिकको विश्वास भन्ने खस्कन थालेको यथार्थ लुकाउन सकिँदैन।

उल्लेखनीय कुरा के छ भने, कम्युनिष्ट दलहरूले आफ्ना दस्तावेज र घोषणापत्रमा लोकतन्त्र, समाजवाद र जनवादको उच्चस्तरीय व्याख्या गर्ने गरेका छन्। तर व्यवहारमा आलोचन(ालाई दमन गर्ने, फरक विचारलाई ‘विरोध’ को रूपमा बुझ्ने र सञ्चारमाध्यम तथा डिजिटल प्लेटफर्महरूलाई नियन्त्रण गर्न खोज्ने प्रवृत्तिले ती आदर्शहरूलाई खोक्रो बनाइरहेको छ।

यसैबीच, अर्थतन्त्र र बजेट निर्माण प्रक्रियामा समेत दीर्घकालीन सोचको कमी देखिएको छ। कर प्रणालीदेखि बजेट विनियोजनसम्ममा स्वार्थी आर्थिक समूहहरूको प्रभाव र अस(वस्थ दबाब भन्ने बढ्दो देखिन्छ। यसले राज्यप्रति नागरिकको असन्तोषलाई थप गहिरो बनाएको छ। विशेषगरी युवापुस्ताको आक्रोश स्पष्ट रूपमा देखिन थालेको छ—भ्रष्टाचार, आँ(नयमितता, परियोजना ढिलाइ, र अनावश्यक कमिसनका विरुद्ध उनीहरू खुला आवाज उठाउन थालेका छन्।

तर नागरिकको यिनै जायज आवाजलाई सुन्ने साटो, सरकारले अझ कडा नियमनतर्फ लम्कन खोज्नु चिन्ताजनक संकेत हो। सञ्चार माध्यम, सामाजिक सञ्जाल र डिजिटल स्पेसमाथिको नियन्त्रणद्वारा असन्तोषलाई दबाउन खोज्ने रणनीति उल्टै विस्फोटक अस्थिरताको कारक बन्न सक्छ।

इतिहासले देखाएको छ—जनताको आवाजलाई लामो समयसम्म दबाउन सकिँदैन। जब आवाज थिचिन्छ, त्यसको परिणाम अकस्मात् उग्र आन्दोलनका रूपमा प्रकट हुन सक्छ।

यदि प्रस्तुत विधेयकहरू संसदबाट पारित भए, सत्तारूढ नेतृत्वले अल्पकालीन ‘शान्ति’ त देखाउन सक्छ, तर दीर्घकालीन रूपमा आफ्नै वैधता गुमाउने खतरा निम्त्याउनेछ। नागरिक आँ(धकारहरूको ह्रासले लोकतन्त्रका आधारशिला कमजोर बनाउँछ र सम्पूर्ण प्रणालीप्रति जनविश्वास खस्काउने खतरा बढाउँछ।

यसै सन्दर्भमा, सरकारको दायित्व स्पष्ट छ—नीति निर्माण प्रक्रियामा नागरिक सहभागिता सुनिश्चित गर्नुहोस्, आलोचन(ालाई लोकतान्त्रिक अभ्यासको अनिवार्य हिस्सा मान्नुहोस्, र पारदर्शिता तथा जवाफदेहितामा दृढ रहनुहोस्।

समयमै सचेत नहुने हो भने, आजको असन्तोष भोलिको राजनीतिक संकट बन्न सक्छ। यो कुनै भावनात्मक चेतावनी होइन—बरु यथार्थको गहिरो सन्देश हो, जुन बेवास्ता गर्नु अब सुरक्षित विकल्प रहँदैन।

प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी प्रमुखको

● श्रेष्ठराज पोखरेल

नेपालको राजनीति आज बहसको केन्द्रमा छ - प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी प्रमुख । यो बहस संसदभित्र मात्र होइन, चिया पसलदेखि खेतबारी, सामाजिक सञ्जालदेखि राजनीतिक मञ्चसम्म फैलिएको छ । अब प्रश्न स्पष्ट छ – किन जनताले कार्यकारी प्रमुख (प्रधानमन्त्री वा राष्ट्रपति) सिधै छान्न नपाउने ?

प्रचलित व्यवस्था अनुसार, कार्यकारी शक्ति संसदमा निहित छ । तर यसले जनअपेक्षा पुरा गर्न असफल भएको छ । सरकार बारम्बार फेरिन्छ, मन्त्रीहरू भागबण्डाका आधारमा नियुक्त हुन्छन्, र सांसद करोडौं खर्च गरेर चुनाव जितेर भ्रष्टाचारमा फस्न बाध्य हुन्छन् ।

यसै असन्तोषले अहिले प्रत्यक्ष कार्यकारी प्रणालीको माग चुलिएको हो । देशभर संविधान संशोधनको माग उठिरहेको छ, जसले कार्यकारी प्रमुखलाई सिधै जनताले छान्ने अधिकार देओस् । दलका कार्यकर्ता, बुद्धिजीवी मात्र होइन, सामान्य नागरिक पनि राजावादीको आन्दोलन पछि प्रत्यक्ष कार्यकारीको माग गर्न पछि परेका छैनन् ।

संसदभित्र रहेका दल र संसद् बाहिरका विभिन्न नाम गरेका राजनीतिक शक्ति पनि प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारीको पक्षमा खुलेका छन् । सरकारको नेतृत्वकर्ता कांग्रेस एमालेको पंक्तिमा चर्चा छ ।

२०७२ सालको संविधानले प्रत्यक्ष कार्यकारी प्रमुखको सम्भावना नष्ट गर्‍यो । पहिलो संविधान सभामा माओवादीले प्रत्यक्ष कार्यकारी राष्ट्रपतिको प्रस्ताव गरे पनि कांग्रेस-एमालेले अस्वीकार गरे । त्यसपछि बन्न पुगेको अहिलेको संसद्-प्रधानमन्त्री-राष्ट्रपति संयोजनले निरन्तर अस्थिरता र अपारदर्शिता मात्रै जन्मायो ।

प्रदेश सरकारहरू मात्र होइन, संघीय सरकार बारम्बार भन्फटिलो गणितका भरमा चलिरेहेका छन् । मन्त्रीहरू व्यवसायीको सिफारिसमा बन्छन्, सांसदहरू करोडौं खर्च गरेर चुनाव जित्छन् अनि त्यो खर्च उठाउन घुस, भागबन्डा र भ्रष्टाचारको शृङ्खला चलिरेहन्छ ।

माओवादी केन्द्र जनयुद्धपछि शान्ति प्रक्रियामा आएसँगै प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपतिको पक्षमा थियो । अहिले पनि छ । त्यसप्रति माओवादीकै अगुवाईमा गठन भएको समाजवादी मोर्चाको माग प्रस्ट छ ।

नयाँ शक्तिका रूपमा संसदमा दर्ज भएको राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीको मुख्य एजेण्डा पनि प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारीकै छ । यही भीडमा राजावादी नेता राजेन्द्र लिङ्देन पनि प्रत्यक्ष कार्यकारीको मागमा मिसिन आइपुगेका छन् ।

किन प्रत्यक्ष कार्यकारी प्रणाली ?

प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी एउटा शासकीय स्वरूप हो । यसमा माओवादीले संविधान निर्माणका बेला अन्य दल सहमत नभएपछि सम्झौता गरेर त्यागेको थियो । राजनीतिक स्थायित्वका लागि स्वतन्त्र सांसदलाई प्रधानमन्त्री बनाउन

सकिने व्यवस्था संविधानमा लेख्न अहिलेका कांग्रेस- एमाले सहमत भएका थिए ।

तर पछिल्लो समय संसदमा बहुमत नहुँदा दलहरू अस्थिर बन्दै गए । जनतामा निराशा पैदा छ । केन्द्रको सरकार मात्र होइन, प्रदेश सरकार बारम्बार बदलिएका छन् ।

प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपति वा प्रधानमन्त्री, प्रत्यक्ष निर्वाचित मुख्यमन्त्री, पूर्ण समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली, सांसदहरूलाई मन्त्री नबनाउने र उसले खाली विधायिकाको मात्र काम गर्ने गरी अब संविधान नै संशोधन गर्नुपर्ने बेला आएको छ । संसदबाट मन्त्री बनाउने संविधान संशोधन गरेर सरकारले बाहिरबाट विज्ञहरूलाई मन्त्री बनाउने प्रणाली जरूरी छ ।

नेपालमा निर्वाचन प्रणाली धेरै महँगो छ । एउटा व्यक्तिले करोडौं खर्चेर चुनाव लड्नु परेको छ । त्यसलाई असुल्ल भ्रष्टाचार नगरी नहुने बाध्यता छ । संसदीय व्यवस्थामा सरकार फेरबदल दुखद छ ।

२०७९ को स्थानीय तह, प्रदेश अनि संसदीय निर्वाचनमा रवि लामिछाने, बालेन शाह, हर्क सम्पाङ लगायत केही नयाँ दल, अनुहार र व्यक्तिको उदय भयो । तिनै व्यक्ति प्रत्यक्ष रूपमा शासन सत्तामा आउने प्रणाली नै प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी हो । शासन सत्तालाई नियन्त्रण गर्ने जनता हुन् । श्रीलंका, बंगलादेश, दक्षिण कोरिया, सिरिया लगायतका धेरै उदाहरण छन् ।

अब प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारीको लागि संविधान संशोधन गर्न जरूरी छ । नत्र त्यसैको लागि जनताले अर्को एउटा विद्रोह नगर्लान् भन्न सकिने अवस्था छैन । संसदबाट अप्रत्यक्ष रूपमा राष्ट्रपति र प्रधानमन्त्री निर्वाचित हुने व्यवस्था फेल भइसकेको छ । सत्तामा पुग्नेको दुई तिहाइको दम्भ मेटाउन पनि प्रत्यक्ष प्रणालीमा जानुपर्छ । अहिले कांग्रेस- एमालेको दुई तिहाइबाट जनतासमेत वाक्क भइसकेका छन् ।

बंगलादेशमा दुई तिहाइको हुङ्गारले कार्यकारी प्रधानमन्त्री शेख हसिनाले देशनै छोड्नु पर्‍यो । त्यसकारण अब जनता प्रत्यक्ष कार्यकारी प्रधानमन्त्री वा राष्ट्रपतीय प्रणालीको पक्षमा पुगेका छन् । अब दलका नेताहरू भाग्ने ठाउँ लगभग सकिएको छ । मात्र राजनीतिक स्थायित्वको लागि शासकीय स्वरूप परिवर्तन गरेर प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी प्रणालीमा जानुपर्ने देखिन्छ ।

के हो प्रत्यक्ष कार्यकारी प्रणाली ?

राजतन्त्रको अन्त्य गर्ने पहिलो संविधानसभाबाट संविधान बनेन । संविधानमा राज्यको शासकीय स्वरूप, निर्वाचन प्रणाली, राज्यको पुर्नसंरचना लगायतका विषयमा विवाद थियो । मुख्य त्यही कारण पहिलो संविधानसभा विघटन भयो । त्यस बेला राज्यको शासकीय स्वरूपमा प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपति र पूर्ण समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीको पक्षमा माओवादी थियो ।

दोस्रो संविधानसभाबाट संविधान बनाउनेमा माओवादी

एजेण्डामा किन हच्किए ठूला दल ?

केन्द्र तेस्रो दल बन्यो । संविधान निर्माण गर्ने संसदीय अंकगणित हालका सत्तारूढ दल नेपाली कांग्रेस नेकपा एमालेको पक्ष थियो । उनीहरूकै दलमा अहिलेको शासकीय स्वरूपले संविधानमा लिपिबद्ध हुन पाएको हो ।

त्यस बेला देखिनै कांग्रेस, एमाले अलझारी राष्ट्रपति र संसदबाट निर्वाचित कार्यकारी प्रधानमन्त्रीको पक्षमा छन् । प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी प्रधानमन्त्री वा राष्ट्रपतिको व्यवस्था भनेको जनताबाट निर्वाचित प्रणाली हो । त्यसको लागि विद्यमान संविधान संशोधन नै गर्नुपर्छ । वर्तमान संसदीय व्यवस्थामा राजनीतिक दलहरू विशेष गरी शीर्ष नेताहरूले सांसद छनोट, सरकार गठन, र संसदमा अंकगणितको खेलमार्फत सत्तामा पुग्ने प्रक्रिया पुरै बन्द हुन्छ । प्रत्यक्ष प्रणालीमा भने जनताले नै कार्यकारी प्रमुख (राष्ट्रपति वा प्रधानमन्त्री) लाई सिधा मत दिएर निर्वाचित गराउन सक्छन् । त्यसपछि दलका नेताको नियन्त्रण कमजोर र जनता बलियो हुन्छन् ।

अमेरिका, फ्रान्स, इन्डोनेसिया, दक्षिण कोरिया, श्रीलंका जस्ता मुलुकहरूले प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी प्रणाली छ । त्यहाँ जनताले सिधै कार्यकारी प्रमुख मतदान गरेर छान्छन् । तर नेपालमा ठिक उल्टो छ । संसदबाट अप्रत्यक्ष दलका नेताको निर्देशनमा चुनिन्छन् । त्यो प्रक्रिया भारतमा छ ।

वर्तमान राजनीतिक परि दृश्यमा स्थायित्व, पारदर्शिता र जवाफदेहिताको लागि प्रत्यक्ष कार्यकारी आवश्यक छ । सिधा रूपमा भन्नुपर्दा स्थानीय तहको निर्वाचनमा जसरी पालिका प्रमुखहरूलाई सिधा भोट हालेर ५ वर्षको लागि चुनिन्छ । त्यसै गरी भोट हालेर कार्यकारी अधिकार सम्पन्न हुने गरी राष्ट्रपति वा प्रधानमन्त्री चुन्ने प्रणाली नै प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी प्रणाली हो । यसमा प्रधानमन्त्री र राष्ट्रपति दुवै एकसाथ मतदान गरेर चुन्ने व्यवस्था हुँदा भन्ने राम्रो हुन्छ ।

संविधान संशोधन नगरीकन अहिलेको अवस्थामा प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी प्रणालीमा जान सकिँदैन । संसद् बाहिर भएका दलको भूमिकामा नगण्य हुन्छ । त्यसकारण सांसदभित्रका दलहरू तयार हुनुपर्छ ।

तर, माओवादी, कांग्रेस र एमाले पहिला तयार हुनुपर्छ । बाहिर बोले पनि भित्र तयार देखिँदैनन् । नेपाली कांग्रेस महामन्त्री गगन थापा अहिले पार्टीको विधान संशोधन गरेर क्रियाशील सभापति छान्न पाउनु पर्ने भन्दै आवाज उठाइरहेका छन् ।

उनी पार्टीका क्रियाशील सदस्यहरू आफ्नो पक्षमा रहेको र सभापति बन्न आफूलाई सहज हुने अपेक्षाले कांग्रेसका क्रियाशील सदस्यले सभापति चुन्न पाउनुपर्ने, विधान संशोधन गर्नुपर्ने चर्को आवाज उठाएका छन् , तर तिनै थापा जनताले चुन्ने कार्यकारी प्रधानमन्त्री वा राष्ट्रपति हुनु पर्छ भनेर अहिले बोल्न छाडेका छन् ।

उनलाई के थाहा छ भने

अहिले नै त्यो व्यवस्था ल्यायो भने बालेन ,रवि ,कुलमान र हर्क जस्ता मान्छे यो देशको कार्यकारी पदमा पुग्छन् जसले गगन थापा जस्ता नेताको राजनीतिक भविष्य समेत पछाडि धकेलिने डर कांग्रेस , एमालेका युवा नेतालाई समेत छ ।

मुख्य गरी कांग्रेस, एमालेका नेताहरू अलझारी राष्ट्रपति र संसदबाट निर्वाचित कार्यकारी प्रधानमन्त्रीको पक्षमा छन् । यहीँबाट पद लिएर बिदा हुन चाहन्छन् ।

तीन दल आफ्नो स्वामित्व बाहिर गएको हेर्न चाहँदैनन् । भन्नलाई प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी प्रणाली भनिरहेका छन् । प्रत्यक्ष निर्वाचितको भूमिकामा जाँदा ठूला दल बढािरिने र अन्य दल वा स्वतन्त्र अर्थात् वैकल्पिक शक्ति आउने प्रस्ट छ । जनतामा असन्तुष्टिको प्रस्थान विन्दु पनि यही नै हो ।

यसमा राजावादीको कुरै छ़ाडौं । रास्वपाको लाइन प्रस्ट नभए पनि प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी भूमिका हुनुपर्नेमा सिधा छ । माओवादीमा पनि प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारीकै पक्षमा देखिएको छ । कांग्रेसका गगन थापा प्रत्यक्ष कार्यकारीको भूमिकामा बोलिरहेका हुन्छन् । तर, उनी भित्री रूपमा अहिले नै त्यो लागू गर्नु पर्छ भन्नेमा छैनन् । एमाले खुल्न नै चाहेको छैन ।

सरकारप्रति चरम असन्तुष्टिले लोकतन्त्रको सुदृढीकरण, स्थायित्व र जवाफदेहिताको सवालको पक्षमा सत्ता मौन छ । प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी प्रमुखले पार्टी भन्दा माथि उठेर जनमतको आधारमा सत्तामा पुग्ने बाटो खोले ठूला दलका नेताको बिदाइ निश्चित छ ।

परम्परागत शक्ति संरचना ध्वस्त हुन्छ । प्रत्यक्ष प्रणालीले लोकप्रिय, तर संस्थागत राजनीति बाहिरका व्यक्तिहरू—जस्तै सामाजिक अभियन्ता, पत्रकार, व्यापारी, कलाकार वा स्वतन्त्र बुद्धिजीवीहरूलाई प्रतिस्पर्धा गर्ने अवसर पाउँछन् ।

विश्वका उदाहरण हेर्ने हो भने नेपाली समाजमा लोकप्रिय बनेका बालेन्द्र शाह, रवि लामिछाने, कुलमान घिसिङ, हर्क सम्पाङ, गोपी हमाल जस्ताको कब्जामा सत्ता पुग्न सक्छ । ठूला दलका बुढा नेता यही सम्भावनालाई देखेर बाहिर जे भने पनि भित्री रूपमा अस्वीकार गर्छन् ।

सिधै जनताबाट चुनिने व्यवस्था हुँदा मन्त्री बन्ने युवा नेताहरूको सपना पनि चकनाचुर हुन्छ । संसद्को भूमिका कानुन बनाउन मात्र सीमित हुँदा खर्चिलो निर्वाचन प्रणालीमा सुधार आउँछ । प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी प्रमुखको व्यवस्था तुरुन्तै कार्यान्वयन गर्न सकिने कुरा नहुन सक्छ ।

तर बहस थाल्नु, विकल्प खोज्नु, र जनताको चाहनाको कदर गर्नु लोकतन्त्रको अनिवार्य तत्त्व हो । तर अहिले कांग्रेस ,एमाले नेताकै कारण असम्भव जस्तो देखिएको छ ।

खबरहबबाट

भक्तपुरका ऐतिहासिक नौ हिती संकटमा, संरक्षण अभावमा हराउँदै धार्मिक सम्पदा

भक्तपुर । नेपालका शहरी सभ्यतामा जलसंरचनाको उत्कर्षको उदाहरणका रूपमा परिचित भक्तपुरका नौ हिती, लिच्छवी र मल्लकालीन जलवास्तुकलाको अद्वितीय नमुना मात्र होइन, स्थानीय समुदायको धार्मिक, सांस्कृतिक र सामाजिक संरचनाको अभिन्न अंश पनि हुन्। यी संरचनाहरू प्राचीन कालदेखि शुद्ध पानी आपूर्ति, धार्मिक अनुष्ठान र सामुदायिक जीवनको केन्द्रका रूपमा कार्यरत रहे। तर, समकालीन शहरीकरण, जनसंख्या विस्तार र संरक्षणको अभावका कारण तिनीहरूको कार्यक्षमता र मौलिकता दुवै खतरामा छन्।

धार्मिक विश्वास र उपचार स्वकी अजिमा हिती (भक्तपुर नगरपालिका-१)लाई परम्परागत रूपमा दम रोग निवारणको स्थल मानिन्छ। यहाँ स्नान गरी नजिकैको स्वाःस्वाः अजिमालाई जल अर्पण गर्दा रोग निको हुने विश्वास पुस्तौंदेखि चलिआएको छ। वासिकचा हितीलाई टाउको दुखाइ, शारीरिक भारीपन र मानसिक थकान हटाउने धार्मिक-औषधीय स्थलका रूपमा हेर्ने परम्परा अझै जीवित छ। यस्तै, अन्य हितीहरूलाई छालासम्बन्धी रोग, पाचनसम्बन्धी समस्या र मानसिक शान्तिका लागि उपयुक्त मानिन्छ, जसले जलको दैवी-औषधीय गुणमा विश्वासलाई सुदृढ बनाउँछ। नौ हितीको संरचना र धार्मिक महत्व

भक्तपुरका नौ हिती – इनारे हिती, इनारे लुखा हिती, स्वकी अजिमा हिती, वासिकचा हिती, नासमना हिती, त्रिपुरासुन्दरी विद्यापीठ हिती, भूइसाहुको घरको हिती, बुलुबुलु हिती र भिसिंघो हिती – सबै पूर्वाभिमुख छन्। वास्तुशास्त्रका दृष्टिले पूर्वाभिमुखता नवदुर्गा र नवग्रहको आशिष प्राप्त गर्ने संकेत हो। गुन्हुपुन्ही (जनैपूर्णमा) का अवसरमा यी सबैमा स्नान गरी देवीदेवताका दर्शन गर्ने परम्परा धार्मिक पुण्य, रोग निवारण र जीवनमा दीर्घकालीन समृद्धिको स्रोत मानिन्छ। ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

लिच्छवीकालीन राजा आनन्ददेव र मानदेव प्रथमको वंशजले नगर बसोबास र सार्वजनिक सुविधा विस्तारको क्रममा विभिन्न हिती निर्माण गरेका ऐतिहासिक प्रमाणहरू पाइन्छन्। १०३२ मध्ये करिब ७० हिती अझै अवशेषका रूपमा छन्, तर नौ हितीको सांस्कृतिक-धार्मिक महत्त्व विशेष छ। आज, तीमध्ये केवल तीनमा मात्र नियमित पानी आपूर्ति रहँदा बाँकीमा स्रोत सुकेको वा नष्ट भएको छ।

नौ हितीहरू प्रायः चारपाटे लाम्चो संरचनामा निर्मित छन्, जसमा मकरमुखी (गोहीको मुख) बाट पानी प्रवाह हुने परम्परा प्रचलित छ। मकर गङ्गा देवीको वाहन भएकाले यसलाई धार्मिक-शुभ मानिन्छ। यसका साथै, गोमुखी, अजामुखी (वाखाको मुख), व्याघ्रमुखी

र गजामुखी मुखाकृति पाइने धाराहरू पनि छन्। लिच्छवीकालीन हितीहरूमा तल यक्ष मूर्ति राख्ने प्रचलन थियो भने मल्लकालमा शंख फुकिरहेको भगीरथको मूर्ति प्रमुख विशेषता हो। परिसरमा नारायण, महादेव, चैत्य, शिवालङ्ग र अन्य देवीदेवताका मूर्ति तथा कुण्डहरू रहेको पाइन्छ, जसले धार्मिक वातावरणलाई अझ सुदृढ बनाउँछ।

अनेक हितीहरू भ्रारपातले ढाकिएका, संरचनागत क्षयको शिकार भएका, वा निजीकरण भई सार्वजनिक पहुँचबाट वञ्चित छन्। केहीमा नगरपालिका र स्थानीयको सहकार्यमा पुनर्जीवन ल्याइएको छ, जस्तै बुलुबुलु हिती र भिसिंघो हिती अझै धार्मिक अनुष्ठानमा सक्रिय छन्। तर, भूइसाहुको घरको हिती र त्रिपुरासुन्दरी विद्यापीठ हितीमा पानीको आपूर्ति पूर्ण रूपमा बन्द भइसकेको छ, जसले सम्पदा संरक्षणमा गम्भीर चुनौती देखाउँछ।

सांस्कृतिक परम्पराको क्षय गुन्हुपुन्हीको अवसरमा नौ जोर लुगा लगाएर, नौ प्रकारका गेडागुडीको क्वाँटी खाएर, नौ हितीमा स्नान गर्ने परम्परा अहिले हराउँदै गएको छ। पुराना पुस्ताले परम्परा जोगाउने प्रयास गरे पनि युवा पुस्तामा यसको महत्त्व घट्दो छ। आधुनिक जीवनशैली, सुविधायुक्त पानी प्रणाली र तीव्र शहरीकरणका कारण यस्ता सांस्कृतिक अभ्यासहरू निरन्तरता गुमाउँदै छन्।

भक्तपुरका नौ हिती धार्मिक आस्था, ऐतिहासिक वास्तुकला र सांस्कृतिक पहिचानको समृद्ध मिश्रण हुन्। यिनको संरक्षण र पुनर्जीवनले नगरको मौलिकता मात्र होइन, स्थानीय समाजको ऐतिहासिक स्मृतिलाई पनि सुरक्षित राख्नेछ। वैकल्पिक पानी स्रोतको विकास, नियमित मर्मत र सम्पदा संरक्षणमा स्थानीय, नगरपालिका र विशेषज्ञ निकायको संयुक्त प्रयास अपरिहार्य छ। यसरी मात्र नौ हितीहरूलाई भविष्यका पुस्ताका लागि जीवन्त धरोहरका रूपमा सुरक्षित राख्न सकिन्छ।

एआईको प्रयोगले निर्धारण गर्छ आदिवासीको भविष्य : सञ्चारमन्त्री गुरुङ

काठमाडौँ । सञ्चार तथा सूचना प्री वधि मन्त्री पृथ्वीसुब्बा गुरुङले आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्स (एआई) को उपयोगले आदिवासी जनजातिको भविष्य निर्धारण गर्ने बताएका छन्। २१औँ विश्व आदिवासी दिवसको अवसरमा नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ (नेफिन) द्वारा काठमाडौँमा आयोजित विशेष मूल समारोहलाई सम्बोधन गर्दै मन्त्री गुरुङले बदलिँदो प्रविधिसा ग सहकार्य गर्दै आदिवासी समुदायले आफ्ना सन्ततिलाई आधुनिक प्रविधिमा समावेश गराउनु आवश्यक रहेको उल्लेख गरे।

“बदलिँदो प्रविधिको विकासमा हामीले हाा म्रा सन्तानलाई लगाउनुपर्छ,” मन्त्री गुरुङले भने, “एआईजस्ता प्रविधिको प्रयोग कसरी गर्ने भन्ने कुराले नै भोलिको आदिवासीको भविष्य तय गर्छ।” उनले संविधानले आदिवासी मातृभाषालाई दिएको मान्यतालाई ठूलो उपलब्धिका रूपमा उल्लेख गर्दै स्थानीय तहमा मातृभाषा प्रयोगमा आएको सकारात्मक पक्षलाई स्मरण गरे। “२०७२ सालमा संविधान जारी भएपछि मातृभाषालाई

राष्ट्रिय भाषाको मान्यता दिइएको छ,” उनले भने, “आज धेरै मातृभाषाहरू स्थानीय तहमा सरकारी कामकाजमा प्रयोग भइरहेका छन्।” साथै, उनले आदिवासी चाडपर्वहरूमा विदाको प्रचलन अझै पर्याप्त नभएको र स्वायत्तताको अधिकार विस्तारका लागि अझ धेरै काम गर्न बाँकी रहेको धारणा राखे। आदिवासीको पहिा चान भाषा, संस्कृति, भेषभूषा र प्रथामा आधारित रहेको भन्दै मन्त्री गुरुङले यसको संरक्षणमा विशेष ध्यान दिनु पर्नेमा जोड दिए।

ठूला आयोजना र संरक्षित क्षेत्रले विस्थापनको समस्या समारोहमा नेफिनका अध्यक्ष गेल्जे लामा शेर्पाले ठूला विकास आयोजना र संरक्षित क्षेत्रहरूका कारण आदिवासी समुदाय विस्थापित हुन बाध्य भएको गुनासो गरे। उनले भने, “हाम्रा चौरा खर्च र भेंडी खर्चबाट आदिवासीहरू विस्थापित भइरहेका छन्।” साथै, संविधान संशोधनमापर्त न्त आदिवासी पहिचानको अधिकार कटौती गर्ने प्रयास भएमा समुदायले समर्थन नदिने

चेतावनीसमेत दिए।

यस वर्षको आदिवासी दिवसको मूल नारा “प्राकृतिक स्रोत, जल, जमिन र जंगलमाथि आदिवासी जनजातिको अधिकार सुनिश्चित गर, युएनड्रिप र आइएलओ-१६९ सम्बन्धी सर्वोच्च अदालतको निर्देशनात्मक आदेश कार्यान्वयन गर” रहेको छ।

नेताहरूको प्रतिबद्धता र सम्मान कार्यक्रममा पूर्वमन्त्रीहरू शेरबहादुर तामाङ, सीता गुरुङ, थममाया थापामगर, सांसद सुरेश आलेमगर, दुर्गा राई लगायत नेताहरूले आदिवासी अधिकारको संरक्षणका लागि एकजुट भएर अघि बढ्ने प्रतिबद्धता जनाए। कार्यक्रममा चुननुब्री गाउँपालिकाका अध्यक्ष निमा लामा र आदिवासी जनजाति वकिलहरूको समूह (लाहूर्निप) लाई विशेष सम्मान प्रदान गरिएको थियो।

समारोह सुरु हुनुअघि आदिवासी समुदायका विभिन्न जातजातिले सांस्कृतिक भाँकीसहित र्याली प्रदर्शन गरेका थिए।

मध्यपुर बचत तथा ऋण सहकारीको रजत वर्ष भव्य रूपमा सम्पन्न

मध्यपुर थिमि । मध्यपुर बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. ले स्थापनाको २५ औँ वर्ष प्रवेश (रजत वर्ष) अवसरमा सप्ताहव्यापी रूपमा विविध कार्यक्रमसहित रजत वर्ष भव्य रूपमा मनाएको छ । संस्थाले सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत वृहत खुला आँखा जाँच शिविर, वार्षिक खुला रक्तदान कार्यक्रम तथा अन्य सामाजिक कार्यहरू सम्पन्न गरेको संस्थाका अध्यक्ष महेश्वरमान श्रेष्ठले जानकारी दिए ।

त्यस्तै साउन २३ गते स्थापना दिवसको

अवसर पारेर विशेष कार्यक्रमको आयोजना गरेको थियो । मध्यपुर थिमि नगरपालिकाका उपप्रमुख विजयकृष्ण श्रेष्ठले पानसमा दीप प्रज्वलन गर्दै कार्यक्रमको उद्घाटन गरे । कार्यक्रममा बोल्दै उनले सहकारीलाई मर्यादित, व्यवस्थित र कानुनी दायरामा ल्याउन नगरपालिका सहकारी ऐन, विनियम निर्माण भएको र अन्य आवश्यक कार्यवािा धेरू निर्माण प्रक्रियामा रहेको बताए ।

कार्यक्रममा संस्था स्थापना देखि वर्तमानसम्मको गतिविधि र विविध विषय

समेटर तयार गरिएको मध्यपुर रजत वर्ष सम्मारिकाको विमोचन गरेको थियो , त्यस्तै कार्यक्रममा संस्थाका संस्थापक अध्यक्षसहित पुर्व अध्यक्षहरूलाई पनि कार्यक्रममा सम्मान पत्रद्वारा सम्मान गरेको थियो । कायूक्रममा संस्थाका चेष्ठ नागरिकलाई पनि दोसल्ला सहित सम्मान गरेको थियो ।

सो अवसरमा राष्ट्रिय सहकारी बैकका प्रतिनिधि, जिल्ला बचत तथा ऋण सहकाारी संघका अध्यक्ष कृष्ण गोविन्द लाखाजु, वडा नं. ३ का वडा अध्यक्ष कृष्णहरि आचार्य, नगरपालिका सहकारी शाखाका प्रमुख अभयन्द्र रजित लगायत विशिष्ट व्यक्तित्वहरूको उपस्थिति रह्यो । उनीहरूले संस्थााई शुभकामना दिँदै सहकारी अभियानलाई अझ प्रभावकारी बनाउन सुभाब सहितको धारणा व्यक्त गरे । कार्यक्रम संस्थाका अध्यक्ष महेश्वरमान श्रेष्ठको सभापतित्वमा भएको थियो भने कार्यक्रमको सञ्चालन संस्थाका संचालक सदस्य कान्छा श्रेष्ठले गरेको थियो ।

भिटामिन बि १२ को कमीले गम्भीर न्यूरोलोजिकल असर देखिन सक्छ

काठमाडौँ । हाम्रो शरीरमा रहेका सबै नसाहरूको सुचारु कार्यका लागि भिटामिन बि१२ अत्यावश्यक पोषक तत्व हो । यो भिटामिनले रातो रक्तकण निर्माणदेखि लिएर डीएनए संश्लेषणसम्म महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दछ । यदि शरीरमा यसको कमी भयो भने, नशा कमजोर भई शरीर लुंज-पुंज हुन पुग्छ भने हिँड्नसमेत कठिन हुन सक्छ । अझ गम्भीर अवस्थामा नसै फुट्न सक्ने खतरा पनि देखिएको छ ।

डाक्टरहरूका अनुसार भिटामिन बि१२ को दीर्घकालीन अभावले शरीरको स्नायुतन्त्र (नर्वस सिस्टम) मा स्थायी क्षति पुर्‍याउन सक्छ । माइली लन नामक सुरक्षात्मक आवरण, जुन नसाहरूलाई सुरक्षा प्रदान गर्छ, भि(टामिन बि१२ को सहयोगमा बनिन्छ । तर जब यो भिटामिनको मात्रा घट्छ, माइलिन कमजोर बन्दै जान्छ र नसा खुला तथा संवेदनशील बन्न पुग्दछ । कमीलगायतमा देखिने लक्षणहरू

टाइम्स अफ इन्डियामा प्रकाशित रिपोर्टअनुसार, भिटामिन बि१२ को कमीले शरीरमा निम्न न्यूरोलोजिकल समस्या देखा पर्न सक्छ :

हात-खुट्टा वा खुट्टाको औँलामा भुन्रभुनी वा सुनिनु हिँड्दा सन्तुलन बिग्रनु वा बारम्बार लड्नु मांसपेशी कमजोर हुनु स्मरणशक्ति कमजोर हुनु वा ध्यान केन्द्रित गर्न गाह्रो हुनु डिप्रेसन वा चिडचिडापनजस्ता मानसिक समस्याहरू शरीरको स्थिति महशुस गर्न सक्ने क्षमता हराउनु

यी लक्षणहरू सुरुमा सामान्य लाग्न सक्छन् तर समयमै ध्यान नदिए गम्भीर रूप लिन सक्छन् । दीर्घकालीन उपेक्षा भएसँगै कङ्कलबि अचम को “क्वादबअगतभ ऋकदप्लभम म्भनभलभचबतप्यल” नामक अवस्था पनि उत्पन्न हुन सक्छ, जसले हात-खुट्टामा कठोरता, सन्तुलन गुमाउनु र हिँड्न गाह्रो पार्दछ ।

कहिले डाक्टरसँग सम्पर्क गर्ने ? यदि निरन्तर भुन्रभुनी, सुनिनु, सन्तुलनको समस्या वा मानसिक तौलावट महसुस हुन थालेको छ भने तुरुन्तै डाक्टरसँग सल्लाह लिनु आवश्यक छ । सामान्य रक्त परीक्षणबाट शरीरमा बि१२ को स्तर थाहा पाउन सकिन्छ । कहिलेकाहीँ थप परीक्षणका रूपमा होमोसिस्टिन वा मिथ(इलमैलोनिक एसिडको परीक्षण पनि गरिन्छ ।

कसरी पूरा गर्ने भिटामिन बि१२ को कमी ? शरीर आफैले भिटामिन बि१२ उत्पादन गर्दैन, त्यसैले नियमित रूपमा आहारबाट प्राप्त गर्नुपर्छ । एक स्वस्थ वयस्कलाई दैनिक २.४ माइक्रोग्राम भिटामिन बि१२ आवश्यक पर्छ ।

भिटामिन बि१२ प्रायः जनावरजन्य स्रोतहरूमा पाइन्छ, जस्तै: माछा, मासु, अण्डा, दूध र दुग्धजन्य पदार्थ शाकाहारी जीवनशैली अपनाउनेहरू वा पाचन प्रणालीसम्बन्धी समस्या भएकाहरूमा यसको कमीको सम्भावना बढी हुन्छ । यस्ता व्यक्तिहरूले चिाि कत्सकको सल्लाहअनुसार सप्लिमेन्ट लिनु उपयुक्त हुन्छ ।

भिटामिन बि१२ को कमीलाई सामान्य ठान्न मिदैन । यो केवल रक्तको मात्र समस्या नभई, स्नायुतन्त्रसमेतमा गम्भीर असर पार्न सक्छ । प्रारम्भिक चरणमै परीक्षण र उपचार गर्दा दीर्घकालीन नसाको क्षतिबाट जोगिन सकिन्छ ।

तपाईंको स्वास्थ्यको सुरक्षाका लागि, नियमित परीक्षण गर्नुहोस् र सन्तुलित आहारमा ध्यान दिनुहोस् ।

के टाइट ब्रा लगाउँदा ब्रेस्ट क्यान्सर हुन्छ ?

काठमाडौँ । सामाजिक सञ्जालदेखि लिएर विभिन्न अफवाहहरूमा प्रायः एक जिज्ञासा उठाइन्छ - के टाइट ब्रा लगाउँदा स्तन क्यान्सर (ब्रेस्ट क्यान्सर) हुने खतरा बढ्छ ? यो प्रश्न विशेषगरी महिलाबीच मात्र नभई पुरुषहरूबीच पनि धेरै चर्चा गरिने विषय हो । तर वैज्ञानिक तथ्य के भन्छ ?

टाइट ब्रा, विशेषगरी अण्डरवयर भएको ब्रा लगाउँदा शरीरमा असहजता महसुस हुन सक्छ, विशेषगरी गर्मीको मौसममा। केही महिलाहरूका लागि यस्ता ब्रा घुटनजस्तो पनि लाग्न सक्छ । तर, यसरी हुने असहजता र क्यान्सरबीच कुनै प्रत्यक्ष सम्बन्ध छ त ?

अफवाहको सुरुवात कसरी भयो ? यो अफवाह सन् १९९५ मा प्रकाशित “म्र्चभकभभम तय पर्षी” नामक पुस्तकबाट सुरु भएको मानिन्छ । लेखक सिडनी रांस सिंगर र सोमा ग्रिस्माजियरले ब्रा, विशेषगरी अण्डरवायर ब्राले लसिकाप्रवाह (फिउजवतपअ यिध) रोकेको दावी गरेका थिए । उनीहरूका अनुसार यस्तो रोकावटका कारण विषाक्त पदार्थ स्तनको टिश्शूमा जमेर क्यान्सर उत्पन्न हुन सक्छ । तर यो दावी कुनै वैज्ञानिक अनुसन्धानमा आधारित थिएन । त्यसपछि यो सोच सामाजिक सञ्जाल र गसिपमा व्यापक रूपमा फैलिन थाल्यो ।

वास्तविकता के हो ? हालसम्म कुनै पनि वैज्ञानिक अध्ययनले ब्रा लगाउने बानी र स्तन क्यान्सरबीच प्रत्यक्ष सम्बन्ध देखाएको छैन । अमेरिकन क्यान्सर सोसाइटी र नेशनल क्यान्सर इन्स्टिच्युटले स्पष्ट रूपमा भनेका छन् कि ब्राको प्रकार, टाइटनेस वा वायर भएको/नभएकोले क्यान्सर हुने प्रमाणित छैन ।

सन् २०१४ मा सिएटलस्थित फ्रेड हचिन्सन क्यान्सर रिसर्च सेन्टरले करिब १,५०० महिलामा गरिएको अध्ययनमा पनि टाइट ब्रा र स्तन क्यान्सरबीच कुनै सम्बन्ध भेटिएको थिएन । यो अनुसन्धान ऋवलअभच भूउष्मभर्ष्यायनथ, दृष्कवचपभचक ७ एचभखभलतप्यल नामक जर्नलमा प्रकाशित भएको थियो ।

कहिले हुन सक्छ समस्या ? यद्यपि, यसले यो भने संकेत गर्दैन कि टाइट ब्रा पूर्ण रूपमा सुरक्षित हुन्छ । यदि ब्रा धेरै टाइट छ, शरीरमा रातो दाग पारिरहेको छ, काँधमा गहिरो डिप्रेसन बनाइरहेको छ वा दैनिक रूपमा दुखाइ र असहजता गराइरहेको छ भने यसले शरीरलाई असर पुर्‍याउन सक्छ । यस्तो अवस्थामा ढाड दुख्ने, गलत शरीरको स्थिति (उयकतगचभ) बन्ने र रक्तसञ्चारमा समस्या देखिन सक्छ । तर, यी असरहरू क्यान्सरसँग सम्बन्धित हुँदैनन्।

सारांशमा भन्नुपर्दा, टाइट ब्रा लगाउँदा स्तन क्यान्सर हुने कुरा अफवाह मात्र हो, वैज्ञानिक आधार छैन । महिलाहरूले आफ्नो शरीरको संकेत बुझ्दै, आफैलाई सहज हुने ब्राको छनोट गर्नु उपयुक्त हुन्छ । स्वास्थ्यका लागि सधैं आरामदायक र सही फिटको ब्रा लगाउनु सबैभन्दा बुद्धिमानीपूर्ण निर्णय हुनेछ ।

जनताको....

गएको छ । आर्थिक नीति र बजेट निर्माण प्रक्रियामा दीर्घका(लीन रणनीति, सामाजिक न्याय, र पारदर्शिताको कमी देखिन्छ । वरु, दलाल र स्वार्थी आर्थिक समूहहरूको हस्तक्षेप बढेको, कर निर्धारण र दर परिवर्तनमा उनीहरूको प्रत्यक्ष प्रभाव रहने, र बजेटीय प्राथमिकता निर्धारणमा समेत गैर-लोकतान्त्रिक दबाव रहने जस्ता गम्भीर आरोपहरू निरन्तर उठ्ने गरेका छन् ।

सामाजिक तहमा, विशेष गरी युवापुस्ताले भ्रष्टाचार, कमिसनको खेल, र विकास आयोजनामा हुने ढिल(ाइ तथा अवरोधविरुद्ध तीव्र असन्तोष सार्वजनिक रूपमा व्यक्त गरिरहेका छन् । उनीह(रूको अपेक्षा स्पष्ट छ–नीति निर्माण र कार्यान्वयन इमान्दार र पारदर्शी होस्, परियोजनाहरू निर्धारित समयमा सम्पन्न होऊन, नागरिक-राज्य तथा वितीय संस्थाबीचको लेनदेनमा अनावश्यक कमिसन नलागोस्, र योगदान गर्न इच्छुक नागरिकलाई अनावश्यक प्रशासनिक अवरोध नगरियोस् । तर यी आधारभूत र न्यायसंगत मागहरूलाई सम्बोधन गर्नुको सट्टा सत्तापक्ष सञ्चारमाध्यम, डिजिटल प्लेटफ(र्म, र सामाजिक सञ्जालमाथि नियन्त्रण विस्तार गर्ने दिशामा अघि बढिरहेको छ, जसले असन्तोषलाई थप गहिरो र संगठित विद्रोहमा परिणत गर्ने जोखिम बढाएको छ ।

विश्लेषकहरूले चेतावनी दिएका छन्–यदि संसदबाट यस्तो विधेयक पारित भयो भने यसले सत्तारूढ दलहरूको जनसमर्थनलाई दीर्घकालीन रूपमा क्षति पुर्याउनेछ । साम(ान्य असन्तोषलाई जबर्जस्ती दबाउने प्रयासले त्यही असन्तोष(लाई व्यापक र नियन्त्रणविहीन विद्रोहमा परिणत गर्न सक्छ, जसको प्रत्यक्ष परिणामस्वरूप नेतृत्व तहका व्यक्तिहरूको सार्वजनिक जीवन र गतिशीलता सीमित हुनेछ । यस प्रकारको अ(ि धकार-ह्रासले लोकतान्त्रिक प्रण(ालीको वैधता मात्र होइन, सम्पूर्ण राजनीतिक संरचनाप्रतिको जन(ी वश्वासलाई पनि गहिरो संकटमा पार्नेछ ।

यस सन्दर्भमा, राजनीतिक विश्लेषक र नागरिक समाजका अगुवाहरूले सरकारलाई यस्तो नीति तत्काल स्थगित गर्न, नागरिकसँग प्रत्यक्ष र पारदर्शी संवाद स्थापना गर्न, र आलोचन(ालाई लोकतान्त्रिक अभ्यासको अनिवार्य हिस्सा मान्न आग्रह गरेका छन् । उनीहरूको निष्कर्ष स्पष्ट छ–यदि समयमै सचेत भई नीति सुधारिएन भने, भ(ी वध्यमा महँगो राजनीतिक संघर्ष, गहिरो धुवीकरण, र दीर्घकालीन अस्थिरता अपरिहार्य हुनेछ ।

नगदेशमा....

तयार गरिएको अक्षता ल्याई प्रयोग गरिएको थियो, जुन ता(ि न्त्रक ऊर्जा-सञ्चारको माध्यमका रूपमा कार्य गर्छ। देवगणह(रूको मुकुण्डोविहीन प्रारम्भिक

स्वरूपमा प्राण प्रतिष्ठा गर्ने कार्य नाचका गुरुद्वारा विशेष मन्त्र(सहित सम्पन्न गरिन्छ, जसपश्(चात गुरू स्वयं तान्त्रिक अचेत अवस्थामा प्रवेश गर्छन्। त्यसपछि क्रमशः देवगणहरू पनि अचेत हुने परम्परा रहेको छ, जुन सम्पूर्ण नाचको तान्त्रिक आरम्भको प्रतीकात्मक संकेत हो।

यस वर्षको नाचमा न्हापाँ(पहिलो) भैल:को भूमिकामा श्रीष घजु रहेका छन्, जो भैल: गुरु कृष्णभक्त घजुका छोरा हुन् । लिपाँ (पछिल्लो) भैल:का रूपमा दिपेश वाडे, न्हापाँ दाँगीमा रोनिश साहु, लिपाँ दाँगीमा अपिष घजु र ज्यापुंगको भूमिकामा विराज दुगु रहेका छन् । नृत्यको प्रशिक्षण गुरु रवि घजु, धाँ गुरु भक्त बहादुर दुगु र भैल: गुरु कृष्णभक्त घजु लगायतले दिएका हुन् । प्रशिक्षण विधिवत् रूपमा गत असार २६ गते गुरुपूर्णमाको दिनबाट सुरु गरिएको थियो ।

भैल: प्याखँको अभ्यास नगदेशको पुखुसीमा गरिएको हो । त्यहाँ विशेष रूपमा नास:द्यो (नाट्यश्वरी) पूजा गरिने परम्परा छ । नास:द्योको साधना पश्(चात् सिद्धि गणेशको प्राङ्गणमा पुगेर गणेशको आराधना गरिन्छ, त्यसपछि प्रदर्शन सुरु हुन्छ । प्रदर्शन बिस्का: जात्रामा खट(लैजान प्रयोग गरिने परिक्रमा मार्ग अनुसार नगदेशका छुवास: त्वागा, लाछि, लायकु, कुम्हाल(।छीलगायत विभिन्न टोलमा चार दिन साँझ गरिने छ ।

नगदेशको ऐतिहासिक मह(त्त्व नगदेश प्राचीन मानव बस्ती भएको क्षेत्र हो । धार्मिक ग्रन्थहरू अनुसार यो क्षेत्र बासुकी नागको बासस्थान भएकाले “नागदेश” भनी चिनिन्थ्यो, जुन समयक्रममा “नगदेश” बनेको हो । वडाध्यक्ष कृष्णकुमार प्रजापतिका अनुसार नगदेश सांस्कृतिक दृष्टिले अत्य(न्त महत्वपूर्ण क्षेत्र हो । भैल: गुरु राजु घजुले पाटनको रातो मछिन्द्रनाथल(।ई आसामको कामाख्याबाट नेपाल ल्याउन नगदेशमा साधना गरिएको जनश्रुति रहेको बताए । उनका अनुसार यिनै ऐतिह(सिक आधारमा नगदेशमा भैल:, महाकालीलगायतका नाचको विकास भएको हो ।

गुठी विना परम्परा जोगाउँदै भैल: प्याखँको लागि कुनै स्थायी गुठी वा आर्थिक स्रोत नभए पनि स्थानीयवासीहरूको सहयोगमा परम्परा जोगाउने प्रयास गरिएको छ । गुरु घजुका अनुसार सामूहिक निर्णयपछि “थ वकी” उठाइन्छ । यस वर्ष करिब १,००० व्यक्तिबाट प्रति व्यक्ति १०० रुपैयाँ दरले थ्वकी संकलन गरिएको छ । थ्वकी दिने सबै सहभागी प्याखँको भोजमा समेत सहभागी हुन्छन् ।

चार दिनको प्याखँ आयोजनाका लागि महिनौं अधिदेखि सुरु हुने, प्रशिक्षण र प्रस्तुतीसम्बन्धी सम्पूर्ण खर्च थ्वकीबाट संकलित रकमले व्यहोर्ने परम्परा रहेको छ ।

स्थानिय र संस्थागत सहयोग

यस वर्ष विभिन्न संघसंस्था र स्थानीय संघसंस्थाहरूले पनि आर्थिक तथा भौतिक सहयोग गरेका छन् । नगदेश सांस्कृतिक पुच: र अन्य चार भजन तथा बासुरी खल:ले धा बाजा उपलब्ध गराएका छन् ।

नगरपालिकाबाट पनि आर्थिक सहयोगको आश्वासन दिइएको छ । नगरप्रमुख सुरेन्द्र श्रेष्ठका अनुसार नगरपालिका(ले सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण र पुस्तान्तरणको उद्देश्यसहित भैल: प्याखँलगायतका धार्मिक र सांस्कृतिक कार्यक्रमल(।ई सहयोग गर्दै आइरहेको छ । नगरकार्यपालिकाको निर्णयअनुसार नगदेशमा १२ वर्षपछि पुन: सुरु भएको यो तान्त्रिक भैल: प्याखँलाई उचित आर्थिक सहयोग प्रदान गरिने बताइएको छ ।

त्यस्तै मध्यपुर थिमिमा गाईजात्राको भोलिपल्टदेखि परम्परागत रुपमै प्रदर्शन हुँदै आ(एको तान्त्रिक नाच लायकु भैल: प्याखँ सोमबार रातिबाटै सुरु भएको छ। यो नाच पञ्चमीसम्म चार रातसम्म थिमिको विभिन्न स्थान र दवलीहरूमा प्रदर्शन हुनेछ।

पाँच पात्रको विशेष भूमिका(।सहित नाचको नेतृत्व नाचमा सहभागी देवगणले नास:द्यो (नाट्यश्वरी) को साधन(।पछि बालकुमारी मन्दिरमा पूजा गरी नृत्य सुरु गर्ने परम्परा रहेको छ। प्रदर्शनमा करिब ३ दर्जन बाजा वादनकर्ता (धा बाजा, भुस्या, मुवाली, पुँगा आदि) सहभागी छन्। कलाकारहरूको सहयोगी टोलीसहित ५० भन्दा बढी व्यक्ति भैल: प्याखँमा सक्रिय छन्।

विशेषत: भैल र दागी पात्रले मुकुण्डो (मुखोटा) लगाउँछन् भने ज्यापुंग पात्र विना मुकुण्डो नाच्ने गर्दछ। भैरव पात्र क्रोधित भएका बेला ज्यापुंगले कपासको बियाँ हानेर शान्त पार्ने जनविश्वास छ। दर्शनीय चरित्र र धार्मिक मान्यतासहितको प्रदर्शन न्हापाँ भैल: (चण्डी भैरव) : अष्ट भैरवमध्ये प्रचण्डरुप, दायौं हातमा खड्ग लिएर नाच्ने।

लिपाँ भैल: (बवँचा भैल / बटुक भैरव) : बालकुमारीको भैरवको प्रतीक।

न्हापाँ दारौँ : बालकुमारी शक्तिको प्रतीक, डमरु बजाउँदै नाच्ने।

लिपाँ दागीँ : महालक्ष्मीको प्रतीक पात्र।

जनश्रुतिअनुसार, अत(ीतमा थिमि क्षेत्रका बासिन्दा भूतप्रेतको आतंकबाट पीडित थिए। त्यसबाट मुक्तिका लागि तान्त्रिक परामर्शअनुसार क्रोधित भैरवनाथको नृत्य गराइएको र भूतप्रेत भगाउन सफल भएपछि भैल: प्याखँको परम्परा सुरु भएको मानिन्छ।

भैल: प्याखँ सञ्चालनमा स्थायी आर्थिक स्रोतको अभाव रहेको प्याखँ गुरु अर्जुन श्रेष्ठ वत(।उँछन्। नाच प्रदर्शनको सम्पूर्ण खर्च देवीदेवताको पात्र बनेका व्यक्तिले नै बेहोर्नु पर्ने परम्परा रहेको छ। यसवर्ष तामाको नयाँ मुकुण्डो निर्माण गरिएकोले थप खर्च बढेको जनाइएको छ।

तर पछिल्ला वर्षहरूमा स्थानीय संघसंस्था, समाजसेवी र संस्कृति प्रेमीहरूबाट आर्थिक तथा भौतिक सहयोगको प्रवाह बढ्दै गएको श्रेष्ठले जानकारी दिए।

मध्यपुर थिमि नगरपालिका(ले भैल: प्याखँ, महाकाली, अष्टमातृका, सर्लँचा, जिब्रो छेड्ने

जात्रा, बिस्का: जात्रालगायत सांस्कृतिक पर्वको संरक्षण र प्र(वर्द्धनमा सहयोग गर्दै आएको छ। यसवर्ष पनि लायकु भैल: प्याखँका लागि आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराइने नगरप्रमुख सुरेन्द्र श्रेष्ठले जानकारी दिए।

थिमिमा तीन प्रकारका भैरव नाच प्रचलनमा

मध्यपुर थिमिमा लायकु भैल:, थिमि भैल: र नगदेश ता(ि न्त्रक भैल: गरी तीन प्रकारका भैरव नाच प्रचलनमा छन्।

पहिला केवल दरबारको लायकु भैल: मात्र प्रदर्शन हुने परम्परा रहे पनि पछिल्लो समय प्रजापति समुदायले दरबारसँग समन्वय गरी थिमि भैल: प्याखँ पनि सञ्चालन गर्दै आएको इतिहास पाइन्छ।

३१ औँ....

राज्यले विभिन्न बहानामा आ(ि दवासी समुदायको जमिन हडप्ने प्रयास गरेको आरोप लगाउँदै हाल प्रस्तावित भूमि तथा निजा(मति विधेयकप्रति आपत्ति जनाए । उनले संविधान संशोधनको सन्दर्भ उठिरहेको अवस्थामा आदिवासी समुदायको अधिकार कटौती भए महासंघ चुप नबस्ने चेतावनी समेत दिए ।

कार्यक्रममा राष्ट्रिय आ(ि दवासी जनजाति महिला मह(।संघकी अध्यक्ष डिमी शेर्पाले आदिवासी जनजाति अबै पनि दासी र सुकुम्बासीको रुपमा जीवन यापन गर्न बाध्य रहेको उल्लेख गर्दै उनीहरूलाई नीति निर्माण तहमा पहुँचबाट बञ्चित गरिएको बताइन् ।

विशेष सम्मान तथा प्रस्तुति कार्यक्रममा गोरखा जिल(लाको चुम नुव्री गाउँपालिकाका अध्यक्ष निमा लामा सियार (चुम) आदिवासी समुदायको परम्परागत औषधोपचार पद्धति आम्ची र प्रथाजन्य संस्था शाग्य को संरक्षण तथा प्रवर्द्धनमा स्थान(ीय कानुनमार्फत योगदान दिएको भन्दै सम्मानित भए । त्यस्तै, वकिल समूल (लाहुर्निप)लाई आ(ि दवासी अधिकार सम्बन्धी अन्तर(िष्टिय कानुन कार्यान्वयनका लागि सर्वोच्च अदालतमा विशेष कानुनी पहल गरेको भन्दै सम्मान गरिएको हो ।

प्रमुख अतिथि सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्री पृथ्वी सुब्बा

गुरुङले सावधानमा आदिवासी जनजातिका लागि सुनिश्चित गरिएका अधिकार र पहिचानको रक्षा गर्दै थप अधिकार प्राप्तिका लागि निरन्तर संघर्ष आवश्यक रहेको धारणा राखे ।

विश्व आदिवासी दिवसको पृष्ठभूमि

संयुक्त राष्ट्रसंघको आह(वानमा हरेक वर्ष अगस्ट ९ मा विश्वभर विभिन्न कार्यक्रमका साथ विश्व आदिवासी दिवस मनाइन्छ । सन् १९८२ मा पहि(लोपटक आदिवासी मामिला हेर्ने संयुक्त राष्ट्रसंघीय कार्यदल गठन भएको दिनको सम्मनामा, सन् १९९४ मा यो दिवस मनाउने निर्णय गरिएको हो ।

त्यस यता आदिवासीका हकहितका लागि संयुक्त राष्ट्रसंघले दुईवटा अन्तर्राष्ट्रिय दशक (१९९५-२००४ र २००५-२०१४), आदिवासी भाषा वर्ष (२०१९) तथा सन् २०२२ देखि २०३२ सम्मको आदिवासी भाषा दशक घोषणा गरेको छ ।

नेपालमा आदिवासी दि(वसको अभ्यास र उपलब्धि नेपालमा पनि सन् १९९५ देखि नै नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ, महिला मह(।संघलगायतका संघसंस्थाह(रूको नेतृत्वमा आदिवासी दिवस मनाउने परम्परा रहँदै आएको छ । यस वर्ष पनि सप्ताहव्यापी कार्यक्रम, जुलुस, भाँकी प्रदर्शन तथा सांस्कृतिक प्रस्तुतिहरूको आयोजना गरिएको थियो ।

वि.सं. २०५८ मा सरकारले ६० आदिवासी जनजाति सूचीबद्ध गर्दै ‘आदिवासी जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान’ गठन गरेको थियो । त्यस्तै, नेपालले सन् २००७ मा संयुक्त राष्ट्रसंघीय घोषणापत्र र अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठनको महासन्धी नं. १६९ अनुमोदन गरेको हो । यद्यपि यी अन्तर्राष्ट्रिय कानुनहरूको पूर्ण कार्यान्वयन अबै हुन सकेको छैन ।

संविधानले थारु आयोग, आदिवासी जनजाति आयोग, समावेशी आयोगजस्ता संवैधानिक अंग गठन गरेको छ । तर, महासंघको धारणा अनुसार अबै पनि अधिकारको पूर्ण सुनिश्चितता र व्यवहारिक कार्यान्वयनमा राज्य गम्भीर बन्न बाँकी रहेको छ ।

थिमिवासीलाई....

दस्तुर रेडक्रसले नगरपालिकासँग माग गरेपछि पालिकाले भुक्तानी गर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

नगरप्रमुख श्रेष्ठका अनुसार, नगरवासीले आवश्यक परेको बेला सहज रूपमा रगत प्राप्त गर्न सक्नु भन्ने उद्देश्यले रेडक्रसस(।गको सहकार्यलाई निरन्तरता दिइएको हो। “बिरामीको जीवन बचाउन रगत अनिवार्य हुन्छ, तर शुल्क तिरेर लिनुपर्ने बा(ध्यता नगरवासीलाई नहोस् भन्ने सोचले यो पहल गरिएको हो,” उनले बताए।

मध्यपुर थिमि नगरपालिका र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी भक्तपुर शाखाबीच पहिलो पटक २०७९ साल साउन ४ गते नि(।शुल्क रगत तथा रक्ततत्व प्रद(ान गर्ने सम्झौता भएको थियो। त्यसैको निरन्तरता स्वरूप हा(लसम्म सेवा जारी छ।

नगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखाका अनुसार सम्झौताकै आधारमा पहिलो वर्षमा ७४७ पिन्ट रगत तथा रक्ततत्व नि(।शुल्क वितरण गरिएको थियो। जसवापत रेडक्रसलाई ७ लाख ३२ हजार ९९८ रुपैयाँ भुक्तानी गरिएको शाखा प्रमुख श्रीकृष्ण श्रेष्ठले जानकारी दिए।

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ३६१ जनाले र २०८१/८२ मा ४७९ जनाले गरी कुल ८१४ पिन्ट रगत तथा रक्ततत्व सेवा लिएका छन्। नगरपालिकाले यो सेवालाई आगामी दिनमा अझ प्रभावकारी बनाउँदै लैजाने जन(।एको छ।

सरकारको....

गर्नुपर्नेमा जोड दिएका थिए।

“अझ राम्रो समावेशिता र सामाजिक न्यायका लागि संविध(ान संशोधन गर्ने हो भने नपुगेको दुईतिहाइ बहुमत जुटाउने जिम्मा म लिन्छु,” संसद्मा प्रचण्डले भनेका थिए, “सरकारसँग छ यो हिम्मत?”

सरकार गठन भएको १३ महिना पुगिसक्दा पनि दलहरूले संविधान संशोधनजस्तो संवेदन(शील र दीर्घकालीन महत्वको विषयमा आवश्यक छलफल नगरेको भन्दै राजनीतिक वृत्तमा चिन्ता बढेको छ। संशोधनको चर्चा हुने तर व्यवहारमा कुनै ठोस कदम नचालिने अवस्था कायमै छ।

Innovative

"A Mission to Academic Excellence and Beyond...."

SS COLLEGE

Sunshine Secondary School

XI & XII (NEB)

SCIENCE & MANAGEMENT

Few Seats available

for 20th Batch

New Admission Open in

BBS/BSW ^[TU]

A College with Board Topper Status

SS College

Madhyapur Thimi-04, SS Chowk, Naya Thimi, Bhaktapur

01-5639065, 01-5639470,

sscollegethimi14@gmail.com

www.sscollege.edu.np

विज्ञापनको लागि सम्पर्क ९८५११०२२७३

हाम्रो न्युज पोर्टल

https://www.thimitimes.com.np/

https://www.facebook.com/thimitimes.com.np/

प्रकाशक/कार्यकारी सम्पादक: दीपक श्रेष्ठ, सम्पादक: दीपिका श्रेष्ठ, व्यवस्थापक: दिवस श्रेष्ठ, कार्यालय: सुन्दरनगर, मध्यपुर थिमि-३, भक्तपुर, फोन: ६६३३६५२, ९८५११०२२७३,
मज्जा: प्रिन्ट स्काई, रक्तकाली, काठमाडौं । News Portal : www.thimitimes.com.np/